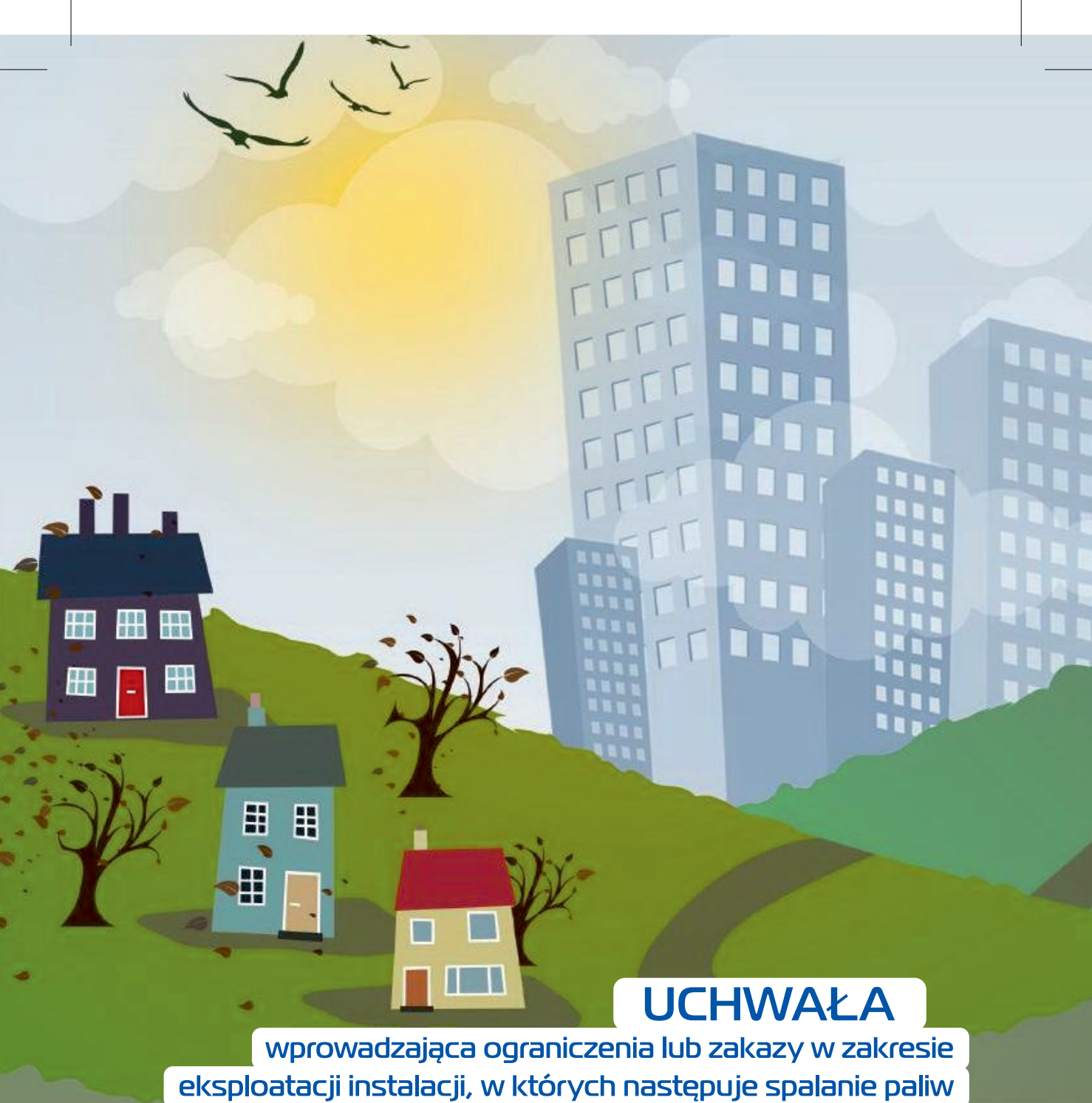




UCHWAŁA

wprowadzająca ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw

INFORMATOR DLA MIESZKAŃCÓW POZNANIA

Podjęta przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego dnia 18 grudnia 2017 roku uchwała nr XXXIX/942/17 w sprawie wprowadzenia, na obszarze Miasta Poznania, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, z dniem 1 maja 2018 roku weszła w życie. Uchwała popularnie nazywana jest „antysmogową”.

www.poznan.pl

POZnań*

Co to jest niska emisja?

To wprowadzana do atmosfery emisja pyłów i gazów z emitorów o wysokości do ok. 40 m, powodowana przez liczne źródła emitujące do powietrza jednostkowo niewielkie ilości zanieczyszczeń, które kumulują się wokół miejsca powstawiania, zazwyczaj w zwartej zabudowie mieszkaniowej, gdzie utrudnione jest przewietrzanie.

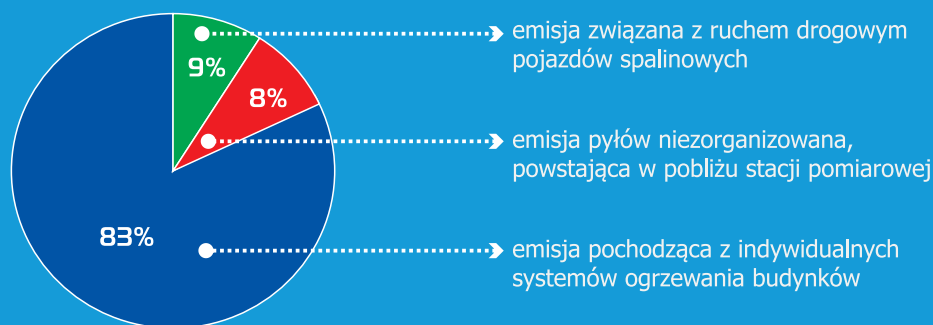
Niska emisja powstaje na skutek:

- * nieefektywnego spalania paliw stałych (węgla, drewna lub brykietów) w domowych piecach, kotłach lub kominkach;
- * wypalania traw, spalania liści i gałęzi, grillowania;
- * spalania paliw w pojazdach – szczególnie z silników diesla bez filtrów cząstek stałych.



Jednym z głównych problemów jakości powietrza w Poznaniu, jak i w wielu innych miastach, są częstsze niż pozwalają na to normy UE (35 dni w roku) przekroczenia poziomu dopuszczalnego stężeń 24-godzinnych pyłów PM10. Decydującą przyczyną tej sytuacji jest emisja z indywidualnych systemów ogrzewania budynków opartych o spalanie paliw stałych, która w Polsce stanowi aż 83% wszystkich przyczyn powstawania przekroczeń.

Przyczyny wystąpienia w Polsce sytuacji przekroczeń dopuszczalnego poziomu 24-godz. stężeń PM10 w strefach zaliczonych do klasy C w 2016 roku, wskazane jako główne dla poszczególnych sytuacji przekroczeń – udział procentowy w skali kraju



Źródło: Ocena jakości powietrza w strefach w Polsce za rok 2016, Inspekcja Ochrony Środowiska, Warszawa 2017

Zanieczyszczenia pyłowe i ich wpływ na zdrowie ludzi

Rozróżnia się następujące rodzaje pyłów ze względu na wielkość cząstek:

- * TSP (Total Suspended Particulates) – pył całkowity (wszystkie frakcje pyłów), w tym zawierający frakcje PM10 i PM2,5;
- * PM10 (Particulate Matter 10) – pyły inhalabilne o średnicy aerodynamicznej ziaren mniejszej niż 10 μm , które mogą docierać do górnych dróg oddechowych i płuc;
- * PM2,5 (Particulate Matter 2.5) – pyły respirabilne o średnicy aerodynamicznej ziaren mniejszej niż 2,5 μm , które docierają do pęcherzyków płucnych i przedostają się do krwioobiegu.



Pyły PM2,5 (stanowiące część frakcji pyłów PM10) są zanieczyszczeniami transgranicznymi, które ze względu na bardzo małe rozmiary w atmosferze zachowują się jak gaz. Ziarna pyłów drobnych mogą przemieszczać się wraz z wiatrem nawet na odległości tysięcy km.

Monitoring jakości powietrza w Poznaniu

Monitoring jakości powietrza w Poznaniu prowadzony jest na czterech stacjach pomiarowych: dwóch automatycznych - przy ul. Dąbrowskiego i ul. Polanka (wyniki otrzymywane są na bieżąco, choć metoda jest mniej dokładna) oraz dwóch manualnych - przy ul. Chwiałkowskiego i ul. Szymanowskiego (metoda grawimetryczna, najdokładniejsza, uznawana za referencyjną, choć wyniki dostępne są zazwyczaj po kilku tygodniach), co w zupełności spełnia światowe wymagania dla poprawnej oceny jakości powietrza.



Stosownie do regulacji unijnych, jeżeli liczba dni w roku ze stężeniem dobowym pyłu zawieszonego PM10 powyżej 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ nie przekroczy 35 dni, to zachowane są w pełni europejskie standardy jakości powietrza.



W 2017 roku, dla stacji pomiarowych przy ul. Polanka i ul. Szymanowskiego spełnione zostały wszelkie wymogi w zakresie pyłów drobnych. Warto zaznaczyć, iż w przypadku stacji przy ul. Polanka, wynik osiągnięty w 2017 roku oznacza spadek wspomnianej liczby dni o połowę w porównaniu z rokiem 2014 i obecnie spełnia w pełni standard UE. Również dla stacji przy ul. Dąbrowskiego, w 2017 roku bardzo wyraźnie zmniejszyła się liczba takich dni w porównaniu z poprzednimi latami i przekraczała normę już tylko o 6 dni w skali roku.

Najbardziej zadowolający jest wynik uzyskany dla stacji przy ul. Chwiałkowskiego na Wildzie, która dotychczas odnotowywała najsłabsze wyniki. W 2014 r. zarejestrowano tam najwyższą w Poznaniu liczbę dni ze stężeniami 24 godzinnymi pyłu zawieszonego PM10 wyższymi niż 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, która wynosiła 38 dni ponad normę. Po trzech latach realizacji programu KAWKA liczba takich dni spadła bardzo znacząco i wynosiła już tylko 3 dni.

Uchwała ograniczająca spalanie paliw stałych

Obowiązująca od początku maja 2018 roku uchwała ograniczająca spalanie paliw stałych została podjęta z uwagi na:



- * oczekiwania mieszkańców dotyczące konieczności poprawy jakości powietrza w celu podniesienia standardu życia oraz dbałości o zdrowie własne i swoich najbliższych;



- * konieczność wieloetapowego eliminowania na przestrzeni kilkunastu lat przestarzałych, niskosprawnych urządzeń grzewczych, opalanych węglem i drewnem, będących główną przyczyną zanieczyszczania powietrza;



- * kolejne, wynikające z regulacji UE znaczne zaostrzenie od 2020 roku normy zawartości pyłów drobnych PM_{2,5} w powietrzu atmosferycznym (z 25 µg/m³ na 20 µg/m³).

Uchwała określa m.in.:

- * rodzaje zakazanych paliw powodujących istotne zanieczyszczenie powietrza;



- * rodzaje dopuszczonych do stosowania urządzeń grzewczych;



- * terminy graniczne obowiązywania poszczególnych uregulowań i wymagań.



PAMIĘTAJ !

Dla mieszkańców Poznania, którzy obecnie korzystają już z przyjaznego dla środowiska ogrzewania (tj. miejskiej sieci ciepłowniczej, ogrzewania gazowego, olejowego, elektrycznego, pompy ciepła lub innego spełniającego wymagania Ekoprojektu), stanowiącego jedyne źródło ciepła i nie zamierzają z niego rezygnować ani instalować innego ogrzewania bazującego na spalaniu paliw stałych, uchwała nie wprowadza żadnych nowych uregulowań i wymagań.

Rodzaje zakazanych paliw

Od dnia wejścia w życie uchwały, tj. 1 maja 2018 roku, zabronione jest stosowanie paliw stałych najgorszej jakości powodujących istotne zanieczyszczenie powietrza, tj.:



- * węgla brunatnego oraz paliw z niego produkowanych;



- * mułów i flotokonzentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem;

Muł to końcowy odpad z procesu wydobywania węgla, charakteryzujący się dużą zawartością popiołu (nawet do 50%) i innych zanieczyszczeń, w tym metali ciężkich.



- * miałów o udziale uziarnienia poniżej 3 mm wynoszącym powyżej 15%;



- * paliw węgla kamiennego:
 - o wartości opałowej poniżej 23 MJ/kg;
 - o zawartości popiołu powyżej 10%;
 - o zawartości siarki powyżej 0,8%;



- * biomasy o wilgotności powyżej 20%.

Drewno przed spalaniem należy sezonować – suszenie powinno trwać przynajmniej dwa sezony. Suche drewno, w przeciwieństwie do drewna surowego, podczas spalania posiada wyższą kaloryczność i emituje mniej zanieczyszczeń do powietrza.



Jednakże w dniu następującym po dniu, w którym stwierdzono (na stacji automatycznego pomiaru jakości powietrza WIOS) przekroczenie 24 godzinnego poziomu dopuszczalnego pyłów PM₁₀ (50 µg/m³), przy jednoczesnym prognozowaniu utrzymywania się wysokich stężeń, dla posiadaczy dodatkowego (równoległego) systemowego sposobu ogrzewania nie opartego o spalanie paliw stałych, wprowadzono ograniczenia w użytkowaniu palenisk na paliwa stałe (za wyjątkiem kotłów spełniających wymagania Ekoprojektu).



PAMIĘTAJ !

Nadzór nad jakością węgla oferowanego w składach opałowych sprawuje Państwowa Inspekcja Handlowa. Jako klient masz zawsze prawo otrzymać pełną informację o sprzedawanym towarze oraz żądać okazania certyfikatu jakości określającego parametry paliwa.

Harmonogram

2018	2019	2020	2021	2022	2023
<u>Od 1 maja 2018 r. - wprowadzono zakaz stosowania paliw stałych najgorszej</u> miałów o udziale uziarnienia poniżej 3 mm wynoszącym powyżej 15%, paliw węgla zawartości siarki powyżej 0,8%, biomasy o wilgotności powyżej 20%.					
<u>Od 1 maja 2018 r. - każde nowe urządzenie grzewcze musi spełniać wymagania</u> (za wyjątkiem kotłów zgazowujących drewno).					
<u>Od 1 maja 2018 r.</u> - dla posiadaczy dodatkowego (równoległego) systemowego sposobu <u>w użytkowaniu palenisk na paliwa stałe w dniu następującym</u> po dniu, w którym 24 godzinne poziome dopuszczalne pyłów PM10 ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$), <u>przy</u> jednoczesnym wymagania Ekoprojektu).					
<u>Do końca 2023 r.</u> - konieczne będzie <u>zaprzestanie eksploatacji kotłów na węgiel i drewno</u> , które nie spełniają żadnych norm emisyjnych (tzw. bezklasowe).					



SZCZEGÓŁY ZNAJDZIESZ NA:

WWW.POZNAN.PL/SRODOWISKO

W ZAKŁADCE

UCHWAŁA OGRANICZAJĄCA SPALANIE PALIW

Od 2020 r. - nastąpi **kolejne**, wynikające z regulacji Unii atmosferycznym, **z $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ na $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$** .

2024

2025

2026

2027

2028

jakości - węgla brunatnego i paliw z niego produkowanych, mułów i flotokoncentratów, drobnych kamiennego o wartości opałowej poniżej 23 MJ/kg, zawartości popiołu powyżej 10% oraz

Ekoprojektu, nie może posiadać rusztu awaryjnego ani możliwości jego zainstalowania

ogrzewania nie opartego o spalanie paliw stałych, wprowadzono **ograniczenia** stwierdzono (na stacji automatycznego pomiaru jakości powietrza WIOŚ) przekroczenie **prognozowaniu utrzymywania się wysokich stężeń** (za wyjątkiem kotłów spełniających

Od 2026 r. - dopuszczone będzie **używanie kominków, pieców typu „koza” itp., wyłącznie spełniających wymagania Ekoprojektu lub** tych urządzeń, **których sprawność cieplna wynosi co najmniej 80%.** Źródła, które nie spełniają tych wymagań, będą musiały zostać wyposażone w urządzenia redukujące emisję pyłu do poziomu zgodnego z wymaganiami Ekoprojektu lub konieczne będzie zaprzestanie ich użytkowania.

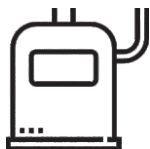
Od 2028 r. - zakaz użytkowania kotłów, które obecnie spełniają niskie wymagania emisyjne, czyli posiadają **klasę 3 lub klasę 4*** według normy PN-EN 303-5:2012.

Europejskiej **znaczące zaostwienie normy dla pyłów drobnych PM_{2,5}** zawartych w powietrzu

*) kotłów tych, już dziś nie można instalować jako nowych, jednak dopuszczalne jest ich użytkowanie do czasu zużycia tj. do roku 2027

Rodzaje dopuszczalnych urządzeń

Nowe urządzenia grzewcze



- * Każde nowe urządzenie grzewcze zainstalowane po 1 maja 2018 roku musi spełniać wymagania Ekoprojektu w zakresie efektywności energetycznej i norm emisyjnych.
- * Kotły dodatkowo nie mogą posiadać rusztu awaryjnego ani możliwości jego zainstalowania oraz muszą zapewniać automatyczne podawanie paliwa (za wyjątkiem instalacji zgazowujących drewno).

Pamiętaj! Kupując nowy kocioł upewnij się, że spełnia on standard Ekoprojektu, ponieważ w przeciwnym wypadku jego instalacja będzie nielegalna.

Obecnie eksploatowane urządzenia grzewcze

- * Do końca 2023 roku konieczne będzie zaprzestanie eksploatacji kotłów na węgiel i drewno, które nie spełniają żadnych norm emisyjnych (tzw. bezklasowe), ponieważ wpływają one bardzo negatywnie na jakość powietrza.
- * Od 2028 roku zakazane będzie użytkowanie kotłów, które obecnie spełniają niskie wymagania emisyjne, czyli posiadają klasę 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012.
- * Kotły spełniające wymagania 5 klasy (wg normy PN-EN303-5:2012), przy zachowaniu pełnej sprawności eksploatacyjnej będą mogły być użytkowane bezterminowo, lecz obecnie nie wolno ich już instalować jako nowe.
- * Od 2026 roku dopuszczone będzie używanie kominków, pieców typu „koza” itp. wyłącznie spełniających wymagania Ekoprojektu lub osiągających sprawność cieplną co najmniej 80%. Źródła, które nie spełniają tych wymagań, będą musiały zostać wyposażone w urządzenia redukujące emisję pyłu do poziomu zgodnego z wymaganiami Ekoprojektu lub konieczne będzie zaprzestanie ich użytkowania.



Kontrola przestrzegania uchwały

Eksploatujący urządzenia grzewcze jest zobowiązany w przypadku kontroli przedstawić następujące dokumenty:



- * dokumentację z badań instalacji, wykonaną przez producenta;
- * dokumentację techniczną urządzenia;
- * instrukcje dla instalatorów i użytkowników.

Porównanie wymagań klasy 5 oraz Ekoprojektu

WYMAGANIA DLA KOTŁÓW NA PALIWA STAŁE Z AUTOMATYCZNYM PODAWANIEM PALIWA	KLASA 5 WEDŁUG NORMY PN-EN 303-5:2012 (TYCH URZĄDZEŃ NIE MOŻNA JUŻ INSTALOWAĆ)	EKOPROJEKT - ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) 2015/1189 Z 28 KWIEŚNIA 2015 R. (OD 1.05.2018 R., W POZNANIU WYŁĄCZNIE TAKIE URZĄDZENIA MOGĄ BYĆ INSTALOWANE JAKO NOWE)
SPOSÓB WERYFIKACJI WYMAGAŃ W ZAKRESIE EFEKTYWNOŚCI I EMISJI	Praca kotła przy nominalnej mocy cieplnej, a w przypadku emisji CO i OGC także przy 30% nominalnej mocy cieplnej	Sezonowa efektywność energetyczna i emisja wyliczana jako średnia ważona z pomiarów dla znamionowej mocy cieplnej (z wagą 0,15) i przy 30% znamionowej mocy cieplnej (z wagą 0,85)
SPRAWNOŚĆ CIEPLNA/EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA	Sprawność cieplna: od 87% do 89%	Efektywność energetyczna: 75% dla kotłów o mocy do 20 kW 77% dla kotłów o mocy powyżej 20 kW
EMISJA TLENKU WĘGLA (CO)	Maksymalna emisja przy nominalnym obciążeniu kotła i przy 30% obciążenia nominalnego: 500 mg/m ³	Emisja dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń: 500 mg/m ³
EMISJA ORGANICZNYCH ZWIĄZKÓW GAZOWYCH (OGC)	Maksymalna emisja przy nominalnym obciążeniu kotła i przy 30% obciążenia nominalnego: 20 mg/m ³	Emisja dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń: 20 mg/m ³
EMISJA PYŁU (PM)	Maksymalna emisja przy nominalnym obciążeniu kotła: 40 mg/m ³	Emisja dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń: 40 mg/m ³
EMISJA TLENKÓW AZOTU (NO _x)	nie dotyczy	Emisja dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń: 200 mg/m³ dla kotłów na biomasę 350 mg/m³ dla kotłów na paliwa kopalne



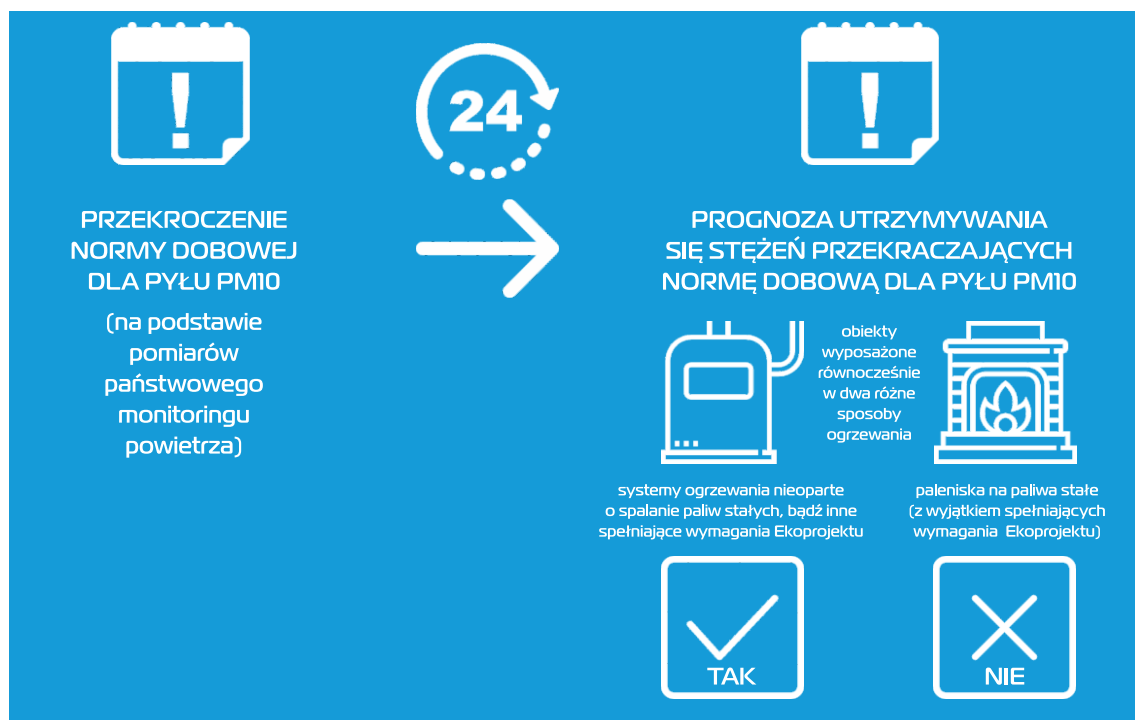
Ekoprojekt to nowy i wyższy standard wymagań dla urządzeń grzewczych.

KLASA 5 ≠ EKOPROJEKT

SPRAWNOŚĆ CIEPLNA ≠ EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA

Uregulowania dla Poznania

Dla posiadaczy dodatkowego (równoległego) systemowego sposobu ogrzewania nie opartego o spalanie paliw stałych, wprowadzono ograniczenia w użytkowaniu palenisk na paliwa stałe w dniach następujących po dniu, w którym stwierdzono przekroczenie 24 godzinnego poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$) przy jednoczesnym prognozowaniu utrzymywania się wysokich stężeń (za wyjątkiem kotłów spełniających wymagania Ekoprojektu). Oznacza to, że dla posiadaczy podwójnych źródeł zaopatrzenia w ciepło, w tym „kopcających palenisk”, ich użytkowanie będzie zabronione w dni, kiedy warunki atmosferyczne będą sprzyjały kumulowaniu się zanieczyszczeń. Powodem ograniczenia jest konieczność zmniejszenia emisji zanieczyszczeń w dni o szczególnie niekorzystnych warunkach atmosferycznych dla tych użytkowników, którzy mają alternatywne możliwości ogrzewania budynków w sposób nieuciążliwy. Przykładowo emisje pochodzące ze spalania drewna z „niewinnie wyglądającego” kominka są bardzo szkodliwe, ponieważ zawierają pyły drobne i rakotwórczy B(a)P.



Informacje o obowiązywaniu ograniczenia podawane będą każdorazowo w „Ekoprognozie” dla miasta Poznania, zamieszczonej w aplikacji „Atmosfera dla Poznania” i dostępnej na komputerach oraz urządzeniach mobilnych pod adresem www.poznan.pl/powietrze/.

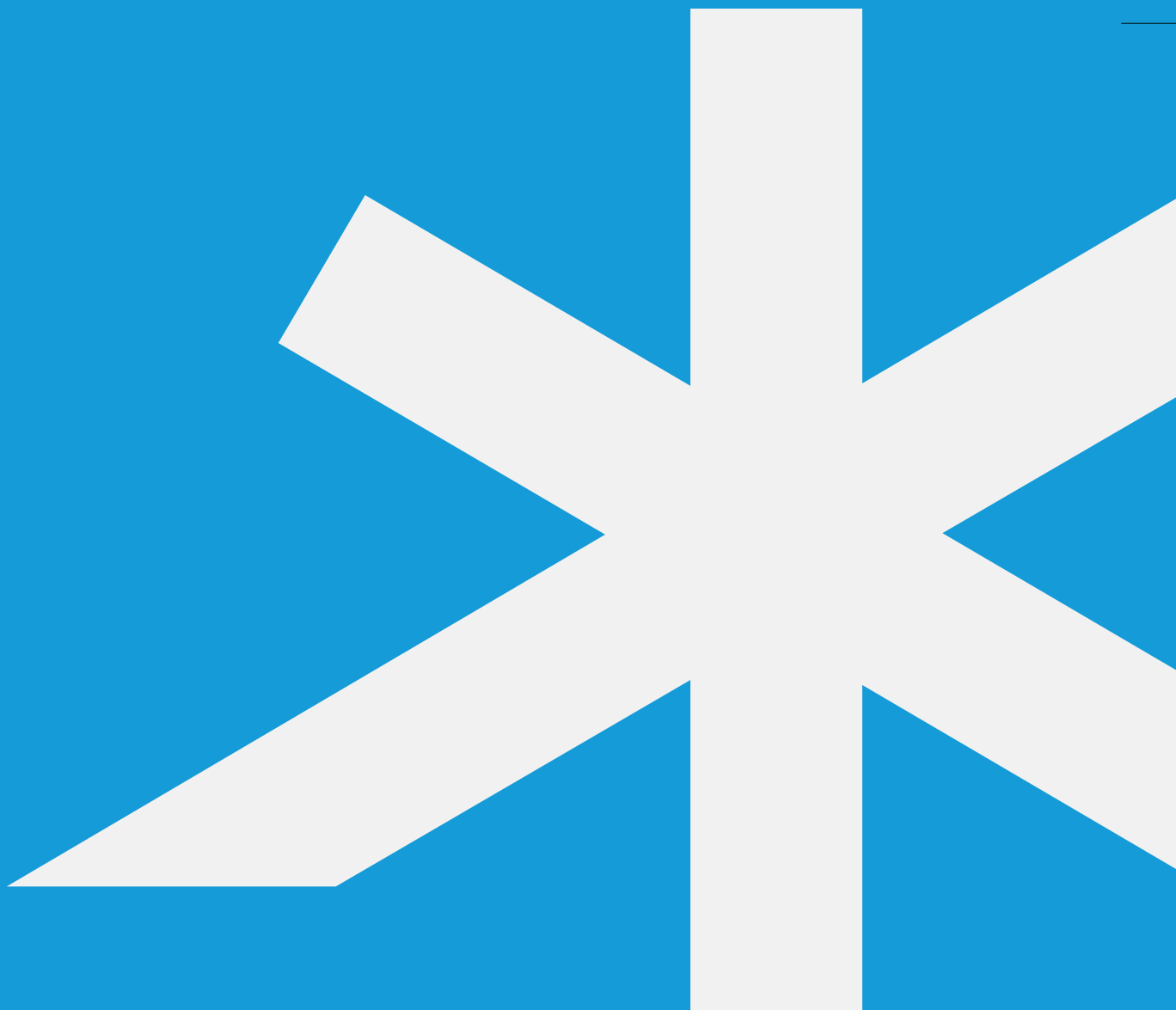


„Atmosfera dla Poznania” to usługa internetowa stworzona specjalnie dla Poznaniaków, służąca do informowania mieszkańców o jakości powietrza. Usługa prezentuje wyniki wiarygodnych pomiarów bieżących z państwowego monitoringu powietrza oraz ekoprognozy stężeń pyłów drobnych PM10 dotyczące obszaru Poznania, odniesionych do obowiązujących norm. Pozwala podjąć decyzję, jak postępować w dni, kiedy prognozowane są wysokie stężenia pyłów PM10.

Co jeszcze można zrobić, aby ograniczyć niską emisję?

- * Skorzystaj z realizowanego obecnie przez Miasto Poznań programu **KAWKA BIS** - wspierającego ze środków budżetu miasta likwidację uciążliwych pieców i kotłów opalanych węglem lub drewnem i zastąpienie ich ciepłem z miejskiej sieci ciepłowniczej, pomp ciepła albo kotłów zasilanych gazem, olejem opałowym lub energią elektryczną. Szczegóły na: www.poznan.pl/kawka.
- * Przyłącz się do projektu „**Trzymaj ciepło**”, organizowanego przez Miasto Poznań wspólnie z partnerem (Veolia Energia Poznań S.A.), obejmującego bezpłatne badania termowizyjne budynków wraz z kampanią informacyjno-edukacyjną na rzecz działań i zachowań energooszczędnych oraz proekologicznych. Celem projektu pokazującego „słabe punkty” budynku jest zwrócenie uwagi na fakt, że straty ciepła w budynkach powodują dodatkową emisję zanieczyszczeń do powietrza oraz obciążają jednocześnie domowe budżety. Szczegóły na: www.trzymajcieplo.pl.
- * Stosuj się do porad i zaleceń jak postępować w dni, kiedy z powodu niekorzystnych warunków pogodowych odnotowywane lub prognozowane są wysokie i bardzo wysokie stężenia pyłów PM10. Szczegóły na: www.poznan.pl/powietrze.
- * Korzystaj z lokalnego transportu zbiorowego w dni o bardzo wysokich stężeniach zanieczyszczeń. W takie dni Miasto oferuje darmowe przejazdy (w strefie A), jeżeli poprzedniego dnia doszło do przekroczenia poziomu informowania dla dobowych stężeń zanieczyszczeń pyłowych PM10 dla którejkolwiek ze stacji monitoringu państwowego na terenie Poznania i jednocześnie prognozowane jest utrzymywanie się ryzyka tak wysokiego poziomu stężeń. Każdorazowo informacja o bezpłatnej komunikacji publicznej udostępniana jest w środkach masowego przekazu oraz na stronie www.poznan.pl/powietrze.
- * Wybierz rower jako ekologiczny środek transportu i alternatywę dla samochodu. Jeśli nie posiadasz własnego, skorzystaj z automatycznych wypożyczalni rowerów miejskich. Szczegóły na: nextbike.pl/miasta/poznanski-rower-miejski/.
- * Nie spalaj odpadów, także tych zielonych - jest to zabronione i karalne!
- * Kompostuj odpady z ogrodów i zieleńców lub z innymi bioodpadami przekaż je do Kompostowni. Szczegóły na: odpady.poznan.pl.
- * Grilluj bez dymienia - stosuj aluminiowe tacki, które ograniczają spalanie tłuszczu i dymienie, unikniesz wówczas olbrzymich ładunków rakotwórczego B(a)P.
- * Reaguj na przypadki spalania odpadów i nieprzestrzegania obowiązków wynikających z uchwały antysmogowej - zgłoś potrzebę interwencji do Ekopatrolu Straży Miejskiej Miasta Poznania. Szczegóły na: sm.poznan.pl.





www.poznan.pl/srodowisko

WYDAWCA:
Urząd Miasta Poznania
Wydział Ochrony Środowiska
61-655 Poznań, ul. Gronowa 22a

SKŁAD:
Patryk Stojanowicz

ILUSTRACJA NA OKŁADCE:
Przemysław Kulczyk

IKONY:
www.flaticon.com

www.poznan.pl

POZnań*